

Válság? Innováció és design!

Az Icsid vezetősége Budapesten

Az Ipari Formatervezési Társaságok Nemzetközi Szövetségének (Icsid) nemzetközi vezetősége május 15–17. között Budapesten ülésezik. A zártkörű ülésre meghívást kapott Paola Zini, a Világ Design Fővárosa 2008 (World Design Capital – WDC) címet viselő Torino képviselője, aki beszámol az éves programsorozat eredményeiről. A Magyar Formatervezési Tanács meghívására az Icsid több közép-kelet-európai tagszervezete képviselőt küld Budapestre, akik az ülés második napján szakmai egyeztetésen találkozhatnak a vezetőséggel.

A találkozó kísérelőrendezvényeként az Icsid alelnöke, a California College of Arts igazgatója, Mark Breitenberg, valamint Martin Darbyshire formatervező május 15-én, pénteken 10 órai kezdettel *Mennyit ér a design?* címmel szakmai napot tart a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Auditóriumában (1121 Budapest, Zugligeti u. 9-25.)

Prof. Martin Darbyshire *Using design to be different and making that difference meaningful / A design a másság szolgálatában és a másság értékévé formálása* című előadásában sorra veszi az innováció és a design által megvalósuló értékteremtés különböző módjait.

Dr. Mark Breitenberg *Educational Partnerships: Profession, Community, Academy / Együttműködés a designoktatásban: szakma, közösség, oktatás* című expozéjában a partneri együttműködés három fajtáját mutatja be, amelyek központi fontosságúak a mai designoktatásban. Az első a szponzorált műtermek formájában megvalósított együttműködés az üzleti szférával; a második a közhasznú társaságokkal való kooperáció, melynek célja a designban rejlő humanitárius lehetőségek kiaknázása; a harmadik az interdiszciplináris együttműködés kialakítását célzó, különböző iskolák között megvalósuló közös munka. Az előadásban Dr. Breitenberg esettanulmányokat mutat be a pasadenai Art Center és a California College of Arts munkájából.

Az előadások angol nyelven hangzanak el.

Design konferencia

Az elmúlt évek sikerein felbuzdulva a Magyar Formatervezési Tanács közreműködésével a Magyar Bútor- és Faipari Szövetség idén is design konferenciát szervez.

A rendezvénynek a Magyar Szabadalmi Hivatal konferenciaterme ad otthont 2008. május 21-én 10 órától. A konferencia előadói a válság tükrében elemzik az aktuális designkérdéseket.

A részletes programot mellékletünkben olvashatják.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. II. szám

Mi történt a házunk táján?

FormaTúra Vándorkiállítás

A Magyar Formatervezési Díj 2003–2007 díjazottjainak vándorkiállítása sikerrel zárult utolsó hazai állomásán, Pécsen. Az eredetileg öt városra tervezett túra tizenöt hónap alatt hét hazai nagyvárosban és Budapesten mutatta meg magát a több ezres nagyközönségnek.

A Formátúra azonban még mindig folytatja útját, nemzetközi porondra lép Vilnius, a 2008-as európai kulturális főváros meghívására. Őszi programsorozatuk keretében szűkítve, de a 2008. évi Magyar Formatervezési díjazott alkotásokkal kiegészülve, az eredeti installációban és arculattal utazik a kulturális fővárosba.

BEDA Közgyűlés

Március 13-14. között került sor a **BEDA** (Európai Design Szövetségek Irodája) taggyűlésre Brüsszelben, melyen Várhelyi Judit irodavezető asszony képviselte a Magyar Formatervezési Tanácsot. Az ülésen elhangzottokról irodavezető asszony beszámolójában olvashatnak, melyet mellékletünkben találunk.

Szlovák Nemzeti Díj

A Szlovák Designközpont felkérésére Várhelyi Judit irodavezető asszony részt vett nemzeti díjuk elbírálásában, melyre 2009. március 25-26-án került sor Pozsonyban.

Icsid Interdesign

A Svéd Design Alapítvány kezdeményezésére és szervezésében 2009. április 3-4. között került sor a 43. Icsid Interdesignra. Ez egy olyan kéthetes szakmai műhelymunka, ahol a világ minden tájáról meghívott formatervezők közösen dolgoznak egy előre megadott, regionális vagy nemzetközi jelentőségű problémán.

A workshopon az Icsid képviselőjében Várhelyi Judit irodavezető asszony vett részt. Kérem, olvassák el a mellékletben található beszámolóját.

Szellemi Tulajdon Világnapja

Április 26-a a **Szellemi Tulajdon Világnapja**, melyről minden évben ünneppé emlékezik meg a Magyar Szabadalmi Hivatal. A rendezvényre április 24-én 16 órától került sor a Művészetek Palotájában. A 2009. évi Millenniumi Díjat a Budapesti Fesztiválzenekar, a Magyar Védjegyegyesület, a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Agrobotikai Központja és a ThalesNano Nanotechnológiai Zrt kapta. Gratulálunk a díjazottaknak.

Nézzük, mi történt a Tanács két nagy programjának életében:

Magyar Formatervezési Díj pályázat

Lezárult a 2009. évi Magyar Formatervezési Díj pályázat jelentkezési határideje. Irodánk jelenleg feldolgozza a beérkezett pályaműveket. A bírálás első fordulójára 2009. május 20-án 9 órától kerül sor a Magyar Szabadalmi Hivatal konferenciatermében.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. II. szám

Design Management Díj

Lezárult a **Design Management Díj** felhívás jelölési határideje is, a beérkezett nevezéseket Irodánk regisztrálja.

Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíjpályázat

A **Moholy-Nagy László Ösztöndíjpályázat** ösztöndíjasainak éves szakmai munkájáról nagy sikerrel adott számot kiállításuk, amit március 29-éig lehetett megtekinteni az Iparművészeti Múzeumban. A kiállítást jelentős sajtóérdeklődés kísérte.

A 2009. évi ösztöndíjat elnyert alkotók folyamatosan dolgoznak szakmai programjuk megvalósításán.

Figyelmükbe ajánljuk

WA: a mindennapok harmóniája. Kortárs japán kiállítás

A Japán Alapítvány vándorkiállítása látható az Iparművészeti Múzeumban. A kiállítást dr. Bendzsel Miklós elnök úr nyitotta meg április 8-án. A tárlat közel 160 gondosan megtervezett tárgyat mutat be, 12 témakör és 6 jellegzetes fogalom köré felfűzve. A kiállítás május 31-ig még megtekinthető.

Diplomavédések a tervezőképzésben

A Moholy-Nagy László Művészeti Egyetem 2009. május 25. - június 19. között tartja nyilvános diplomavédéseit, az alábbi beosztásban:

- május 25–27. – Építész Tanszék
- május 28. - június 3. – Textil Tanszék
- június 4–9. – Formatervező Tanszék
- június 10–12. – Szilikát Tanszék
- június 15–19. – Vizuális kommunikáció Tanszék

A Nyugat-magyarországi Egyetem Alkalmazott Művészeti Intézetében az alábbi időszakban kerül sor a diplomavédésekre:

- június 3. 9.00. – Építész Tanszék
- június 3. 15.00. – jún.4. – Formatervező Tanszék

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gépészmérnöki Kar Gép- és Terméktervező Tanszékén a diplomavédés 2009. június 16–18. és június 23–25. között lesz.

Majcher Barbara

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. II. szám

Melléklet:

Designkonferencia
Budapest, 2009. május 21.

Program

9.30–10.00 Regisztráció

10.00–10.45 Aktuális design-kérdések a válság megoldásának segítésére

Előadó: Dr. Hegedűs József, címzetes egyetemi tanár, NYME

10.45–11.30 Válság és Trendek

Előadó: Vásárhelyi János, egyetemi docens, MOME

11.30–11.45 Kávészünet

11.45–12.30 Életmódváltások, szociokulturális változások és design

Előadó: Dr. Kapitány Ágnes, egyetemi tanár és Dr. Kapitány Gábor, egyetemi magántanár, az MTA doktori

12.30–13.15 Design és/vagy árbevétel, avagy mindkettő?

Előadó: Miklós Zsolt, ügyvezető, Kanizsa Trend Kft.

A konferencia regisztrációs díja 2.000,- Ft, mely helyben fizetendő.

„Icsid Interdesign”

Gällivare, Svédország, 2009. április 2–4.

Várhelyi Judit irodavezető asszony beszámolója

Az „Icsid Interdesign” olyan kéthetes szakmai műhelymunka, ahol a világ minden tájáról meghívott formatervezők közösen dolgoznak egy előre megadott, regionális vagy nemzetközi jelentőségű problémán.

A nemzetközi szakmai munka hatékonyabbá tétele érdekében alapított Interdesign 1971-ben született meg. Frank Height, a Royal College of Art professzora, az Icsid oktatási munkacsoportjának elnöke dolgozta ki az elveket, majd a szovjet ipari formatervezési kutatóintézet (VNIITE) közösen Minszkben megszervezte az első rendezvényt is. Ennek témája a pékáruk kezeléséhez, szállításához szükséges gépesített folyamatok kidolgozása volt.

Az Interdesign programját a meghívó ország határozza meg. Az aktív, kéthetes műhelymunka valamilyen regionális vagy nemzetközi fontosságú problémakört állít a résztvevők figyelmének fókuszába. A vendéglátó ország rengeteget nyer egy-egy ilyen esemény kapcsán. A távoli földrészekről érkező tervezők hozzáállásukkal, meglátásaikkal új távlatokat nyitnak az adott ország aktuális kérdéseinek megoldásához, és ráirányítják a figyelmet a design lehetőségeire. A második hét végére már konkrét megoldási javaslatok, prototípusok készülnek, amit a médiának, a befektetőknek, vagy az állami felelősöknek be lehet mutatni.

Az Interdesign műhelymunka további jelentősége az a lehetőség, hogy a tervezők tudásukat nagyléptékű, nemzetközi jelentőségű problémák megoldásánál kamatoztassák. Az elit munkacsoportba általában 30-40 szakember kerül be. A közös munka mind szakmai, mind emberi aspektusaiban gyümölcsöző, hiszen elősegíti a hasonló érdeklődésű, de más-más kultúrkörben alkotó kollégák találkozását.

Az elmúlt 36 év során a világ számtalan helyén rendeztek Interdesign-t. A vendéglátók között legtöbbször Mexikó és a volt Szovjetunió szerepelnek, de három sikeres rendezvényt hazánk is az élvonalba tartozik. Az elmúlt évtizedben a kezdeményezés a fejlődő országokhoz került át.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. II. szám

Európában az utolsó Interdesignt 1996-ban Lettország rendezte. A svéd szervezésű City Move Interdesign a 45. Icsid Interdesign műhelymunka volt.

City Move Interdesign, Gällivare, Svédország

Svédország északi részén a bányaipar tovább terjeszkedik, egyes területeken egész városok alatt megindult a talaj. Ez igen nagy kihívást jelent, hiszen előfordulhat, hogy a lakosságnak el kell költöznie. Kérdés, hogy az áthelyezés megoldható-e úgy, hogy közben a városi közösség is megővhető és átszállítható legyen.

Ezt a kihívást vállalta fel a City Move Interdesign. Az általános vélekedés szerint a mozgó városok problémájára a legjobb megoldás a modern tervezési módszerek alkalmazása. A projekt fő kérdésköre az emberek és közösségek áthelyezése. A projekt megvizsgálja annak a lehetőségét is, hogy hogyan lehet új tereket nyerni az emberek számára mind humán, mind pedig technológiai szempontból, továbbá hová kell áthelyezni – vagy akár hátrahagyni – otthonokat, munkahelyeket, turisztalátnyosságokat és találkozóhelyeket.

A City Move Interdesign műhelymunkára 2009. március 22. és április 3. között került sor. A svéd designalapítvány (SVID – Swedish Industrial Design Foundation) két évet töltött el a projekt szervezésével.

A finanszírozásban a regionális kormány mellett a bányavállalat is részt vállalt, valamint az EU regionális, strukturális alapja 2.9 millió svéd koronát biztosított az Interdesign megszervezésére és az ott létrehozott tudás további felhasználására.

A kéthetes workshopon a designerek mellett építészek, várostervezők, mérnökök és szociológusok is részt vettek. Összesen hat csapat dolgozott párhuzamosan. Április 3-án, pénteken a csapatok nyilvánosan bemutatták munkájuk eredményét a lakosoknak, valamint a sajtó, az önkormányzat és a bányavállalat képviselőinek.

A kiállítást Maud Olofsson, a svéd vállalkozási és energiaügyi miniszter is megtekintette, majd a nap zárásaként beszédet mondott, melyben kiemelte a design szerepét a probléma emberközpontú megoldásában.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. II. szám

Gällivare városa egy tudásközpont létrehozását tervezi, ami az Interdesign eredményeire építve kutatást végezne és hálózatot építene a világ más pontjain hasonló problémákkal küzdő településekkel.
www.svid.se/citymove

BEDA taggyűlés
Brüsszel, 2009. március 13–15.

Várhelyi Judit irodavezető asszony beszámolója

A BEDA egy 1969-ben alapított szervezet. Feladata az innováció és a design értékének közvetítése az Európai Unió intézményei felé.

Péntek délután, a hivatalos program előtt “BEDA Kucha” konferenciát tartottunk, amelynek témája az oktatás volt. Daina Vitolina első előadóként beszámolt róla, hogy a Design Information Forum (Lettország) feltérképezte a középiskolai és egyetemi szintű lett designoktatást, és ajánlásokat fogalmazott meg a tantervek modernizációjára és jobb összehangolására. A projekt keretében kerekasztal-beszélgetést is szerveztek, ahol a különböző szintű oktatási intézmények és az oktatási tárca képviselői először ültek össze közösen.

Második előadóként bemutattam a Magyar Formatervezési Tanács működését, kapcsolatát a felsőoktatási intézményekkel, és a pályakezdők továbbképzésére vonatkozó feladatait. Kiemeltem a Moholy-Nagy László ösztöndíj jelentőségét és a Start-up Guide sikerét.

A finn Ornamo nevében Sanna Simola elmondta, hogy a designszövetség rendszeresen szervez továbbképzést a fiatal tervezőknek, és részt vesz az egyetemi oktatásban is.

Dag Holmgren, a Jönköping Műszaki Egyetem professzora bemutatta az egyetem designkurzusát, amely a kurrikulumát a környező régió vállalataival együttműködve alakította ki. Így a hallgatók valós projekteken dolgozva, jól használható gyakorlati ismeretekre tesznek szert.

A szombati közgyűlés helyszíne a flamand kormány hivatalos vendégháza volt. Az ülés Michael Thomson leköszönő elnök jelentésével indult, aki elmondta, hogy az elmúlt év jelentős változásokat hozott a szervezet életében.

2007 végén, többéves előkészület eredményeképpen került sor az Európai Bizottság elnökének és a BEDA delegációjának találkozására Lisszabonban. Az egyórás találkozó során a delegáció pozicionáló dokumentumot adott át Barroso elnöknek, valamint felvetette egy olyan erős, európai szintű összefogás szükségességét, amely összehangolt akció keretében fejlesztené és növelné az európai design erejét.

Barroso elnök már a találkozó elején kifejtette, hogy teljes mértékben tisztában van a formatervezés európai jelentőségével, és kész támogatni az európai formatervezést.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. II. szám

Ezt követően 2008 februárjában a BEDA elnöke, Michael Thomson és alelnöke, Jan R Stavik találkozott Günter Verheugen alelnökkel, az Európai Bizottság brüsszeli irodájában.

A találkozón Günter Verheugen hangsúlyozta: "az Európai Bizottság teljes mértékben egyetért azzal, hogy a formatervezést Európa versenyképességének létfontosságú elemeként pozícionálják."

A "DG Enterprise and Industry" bizottság az elmúlt évben a BEDA partnereként aktívan közreműködött az európai designéletben.

2008. június – workshop Marseilles-ben

Témája: a design szerepe az innovációpolitikában.

Október 13. – Cardiff

Az Európai Design Management Díj (DME) átadása alkalmával tartott szakmai találkozó a design és innováció kapcsolatáról.

November 6–7. – Torino, "Shaping the Global Design Agenda" (Alakítsuk együtt a világ designját!) szakkonferencia

Peter Dröll, az Európai Bizottság Innovációpolitikáért Felelős Főigazgatóságának vezetője előadást tartott az innovációpolitikai célokról.

November 11. – Barcelona Design Week

Keith Sequeira, az ún. "Community Innovation Survey" felelőse a designszektor gazdasági hatásának méréséről tartott előadást.

2009. január 12-13. – Párizs, "Designing Design Support" konferencia

Jean-Noel Durvy és Reinard Büscher (Head of Innovation Support) bemutatták a PRO INNO EUROPE és a Europe INNOVA programokat.

Az erősödő európai kapcsolatok eredményeként a BEDA tavaly ősszel áttette székhelyét Brüsszelbe. Michael Thomson beszámolója zárásaként elmondta, hogy a BEDA negyvenéves történelme csúcspontján áll, hiszen elérte, hogy a Bizottságon belül a design fogalma elfogadottá vált. A gazdasági válság kihívásai is erősítették a szervezet befolyását. Ez az a pillanat, amikor áttörést lehet elérni, de ehhez még nagyon sok munkára lesz szükség, különösen annak fényében, hogy idén a bizottságokban személyi változások várhatóak. Ezt követően Michael Thomson átadta az elnöki tisztelet Jan Staviknak, a norvég designközpont vezetőjének.

A délelőtt további részében a vezetőségi tagok beszámoltak a BEDA egyéb tevékenységéről és előzetesen megnézhattük a tervezett honlapot is.

A délelőtti program az alelnök megválasztásával zárult. A két jelölt – Steinar Amland, a dán designszövetség titkára és Deborah Dawton, a londoni Design Business Association vezetője – röviden bemutatta programját.

A titkos szavazás eredményeként az új alelnök Deborah Dawton lett.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. II. szám

Délután a tagszervezetek képviselői röviden beszámolhattak tevékenységükről. Itt nyílt rá mód, hogy az Icsid nevében hivatalosan is gratuláljak a BEDA negyvenedik évfordulója alkalmából. Három hírt szeretnék kiemelni.

Madridban június 8-án "Design for Innovation" címmel szakmai rendezvényt szerveznek, melyre minél több BEDA tagot várnak.

A G8-ak júniusi, olaszországi találkozásán az iparjogvédelem is napirendre kerül.

Norvégiában elkészült egy fehér könyv az innovációról, amelynek elkészítésébe a kormány bevonta a designközpontot is.

A közgyűlés végén két előadást hallgattunk meg. Charlotte Arwidi, az Innovációpolitikáért Felelős Főigazgatóság munkatársa beszámolt az általa irányított ún. "staff working document" készülségi fokáról és ütemezéséről. Jelenleg a bizottságok közötti véleményezésnél tart (ún. "interservice group consultation") és várhatóan április folyamán kerül nyilvános konzultációra, ez általában két hónapig tart. Ebben kéri a BEDA segítségét. A dokumentum többek között tartalmazza a design, az innováció, a fenntartható fejlődés és a társadalmi innováció kapcsolatát, valamint a design gazdasági hasznosításának akadályait.

A dokumentum kérdéseket is megfogalmaz. Ezt követően tervezik, hogy még az idén elkészítenek egy rövid távú akcióttervet és később egy hosszútávú javaslatot az innovációpolitika és a design kapcsolatáról.

<http://ec.europa.eu/yourvoice/>

Pete Kercher, aki a BEDA titkára volt az alapítást követően, rövid prezentációt tartott a szervezet történetéről. A BEDA 1969-ben alakult, az európai tervezők informális szövetségéként, majd fokozatosan szervezeti formát vett fel. Első elnöke 1988–89 között Giancarlo Iliprandi volt. A nyolcvanas évek alatt sorra jelentek meg a BEDA tájékoztató kiadványai a design védelméről, a tervezői honoráriumról és az oktatásról.

BEDA elnökök:

Giancarlo Iliprandi

Joop Ridder

Alan Pleass

Michael Hardt

Margarida Oliveira (Portugália)

Marja van Weeren (Hollandia)

Peter Lord

Severin Filek (Ausztria)

Francisco Carrera (Spanyolország)

Steven Hitchins (Nagy-Britannia)

Massimo Pitis (Olaszország)

Michael Thomson (Nagy-Britannia)

Jan Stavik (Norvégia)